

ประกาศสถาปนา

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลธิเบศรราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช
บรมนาถบพิตร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้
ประกาศว่า โดยที่ทรงพระราชอนุสรณ์ค้ำนึ่งถึง หม่อมเจ้าวิภาวดี
รังสิต ว่าเป็นพระราชวงศ์ฝ่ายในที่ได้ทรงบำเพ็ญกรณียกิจอัน
ได้บังเกิดประโยชน์แก่บ้านเมืองและประชาชน เป็นอเนกปริยาย
ทรงปรีชาสามารถในทางศึกษา รอบรู้ศิลปวิทยาต่าง ๆ อย่าง
กว้างขวาง โดยเฉพาะในทางอักษรศาสตร์ ทรงแตกฉานด้านภาษา

เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๒๐

ทั้งไทยและต่างประเทศ ทั้งทรงสนับสนุนในการประพันธ์เป็นพิเศษ
ปรากฏว่า โปรดการประพันธ์หนังสือมาตั้งแต่ยังเยาว์ เคยเขียน
เรื่องสำหรับเด็ก ขณะทรงศึกษาอยู่ในโรงเรียน เมื่อชันษาเพียง
๑๔ ปี และต่อมาก็ได้ทรงกระทำอยู่เป็นประจำ ได้ทรงประพันธ์
หนังสือขึ้นไว้หลายเรื่อง ทั้งที่เป็นนวนิยายเรื่องสั้นบทละคร
และสารคดี ปรากฏเป็นที่ติดใจและเป็นที่ยอมรับอย่างสูงของผู้อ่าน
นอกจากนี้ยังได้ทรงแปลหนังสือของนักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียง
ชาวต่างประเทศเป็นภาษาไทยอีกหลายเรื่องด้วย จากผลงานด้าน
วรรณกรรมนี้ ทำให้ทรงเป็นนักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียงเกียรติคุณ
แพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน อนึ่ง โดยที่ความปรากฏเป็นที่ประจักษ์
อยู่โดยทั่วไปว่า หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต เป็นผู้ประกอบด้วย
คุณวุฒิปรีชาสามารถผู้หนึ่ง จึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณ
โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้รับราชการสนองพระเดช
พระคุณอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลาทั้งในประเทศและเมื่อเสด็จ
พระราชดำเนินไปยังนานาประเทศ ซึ่งก็ได้ทรงปฏิบัติราชการ
น้อยใหญ่สนองพระเดชพระคุณด้วยความเรียบร้อยเป็นอย่างดี
ตลอดมา จากการที่ได้เสด็จไปต่างประเทศทั้งที่เป็นการส่วน
องค์เอง และในโอกาสตามเสด็จพระราชดำเนิน ทำให้ทรงเป็น

เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๒๐

ที่รู้จักของบุคคลสำคัญ ๆ ในโลกโดยทั่วไปเป็นอย่างดี อันเป็น
ทางทำให้นานาประเทศเข้าใจประเทศไทยดีขึ้น ทั้งนี้นับว่าทรง
เป็นผู้มีส่วนช่วยในการเผยแพร่เกียรติภูมิของชาติส่วนหนึ่งด้วย

กรณีกิจของหม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต ที่ได้ทรงปฏิบัติอัน
เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติประชาชน นอกจากที่กล่าว
มาแล้วข้างต้น ยังมีอีกประการหนึ่งที่น่าจะเป็นการสำคัญยิ่ง คือ
ทรงมีพระทัยเปี่ยมด้วยเมตตากรุณา ทรงห่วงใยในความเป็น
อยู่ของประชาชนทั่วไป ได้เสด็จออกไปเยี่ยมเยียนและสงเคราะห์
อนุเคราะห์ประชาชนด้วยการส่งเสริมในทางความเป็นอยู่ การ
ทำอาชีพ การศึกษา การรักษาพยาบาล ในชนบททุกแห่งที่มี
โอกาสเสด็จไปถึง ได้ทรงปฏิบัติเช่นนี้เป็นประจำเป็นระยะเวลา
ยาวนานนับสิบปี อันเป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงอาศัยเป็นกำลังในด้านนี้มาโดยตลอด โดยเฉพาะทาง
จังหวัดภาคใต้ นั้น หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต เสด็จไปปฏิบัติการ
เป็นประจำ ได้ทรงปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายด้วยความ
กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว โดยมีได้หวาดเกรงต่อความยากลำบากและ
ภยันตรายใด ๆ ทรงตั้งพระทัยอย่างแน่วแน่ที่จะปฏิบัติภารกิจ
เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชาติบ้านเมืองและประชาชนส่วนใหญ่

เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๒๐

เป็นสำคัญ แม้บางครั้งต้องเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต เข้าไปตรวจ
 เชื่อมบำรุงขวัญและประทานสิ่งของพระราชทานแก่เจ้าหน้าที่
 พลเรือน ตำรวจ ทหาร สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน และ
 ประชาชน ในเขตที่มีผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอย่างรุนแรง ก็ทรง
 อุตสาหะอย่างแรงกล้าในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยมิได้ท้อถอย
 จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ระหว่าง
 ทางที่เสด็จโดยเฮลิคอปเตอร์ นำสิ่งของพระราชทานไปตรวจ
 เชื่อมบำรุงขวัญตำรวจทหารที่ปฏิบัติการ ที่อำเภอเวียงสระ
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามปกติ ขณะประทับอยู่บนเฮลิคอปเตอร์
 นั้น ทรงทราบจากวิทยุว่า มีตำรวจตระเวนชายแดนได้รับ
 บาดเจ็บสาหัสจากกบฏระเบิด ๒ คน ด้วยความที่ทรงห่วงใยผู้ได้
 รับบาดเจ็บ เกรงว่าจะได้รับอันตรายถึงชีวิตหากมิได้รับการ
 รักษาพยาบาลให้ทันท่วงที จึงทรงให้นักบินนำเฮลิคอปเตอร์
 ร่อนลงเพื่อรับคนเจ็บนำส่งโรงพยาบาล ขณะนักบินนำเครื่อง
 ร่อนลงต่ำที่ใกล้บ้านเหนือคลอง ได้ถูกผู้ก่อการร้ายซึ่งชุมนุมอยู่
 ภาคพื้นดิน ระดมยิงอย่างหนาแน่น กระสุนของผู้ก่อการร้าย
 ถูกเฮลิคอปเตอร์และทะลุเข้ามาถูกหม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต เป็น
 บาดแผลฉกรรจ์ และในที่สุดก็ได้ถึงชีพิตักษัย บนเฮลิคอปเตอร์
 ที่นำเสด็จกลับมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานีในวันนั้น

เล่ม ๕๔ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๒๐

เมื่อพิจารณาถึงการที่ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต ได้ปฏิบัติภารกิจเพื่อประเทศชาติประชาชน ด้วยความอุตสาหวิริยะ อุตทนมไม่ย่อท้อต่อความเหน็ดเหนื่อย มีความเสียสละเสี่ยงชีวิตเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว สามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผลสำเร็จ เป็นผลดีต่อราชการแผ่นดิน จนต้องถึงชีพิตักษัยเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อชาติบ้านเมืองและประชาชน ย่อมนับได้ว่า ได้ทรงทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ ประชาชนอย่างใหญ่หลวง เป็นการสมควรที่จะได้รับการยกย่องสถาปนาอิสริยยศฐานันดรศักดิ์ให้สูงขึ้น ให้สมกับความชอบความดี ตามแบบอย่างอันมีมาแล้วแต่กาลก่อน

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสสั่งให้สถาปนา หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต เป็น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต ขอให้พระเกียรติคุณวิบุลยศปรากฏอยู่ในสากลประเทศตลอดจิรัฏฐิติกาลเทอญ

ประกาศ ณ วันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี